

صنعت برق، قربانی دو دهه کم سرمایه گذاری و تله تکنولوژیک

سعید مذهب ترابی

کارشناس انرژی

علیرغم همه تلاشها و زحمات به عمل آمده؛ متأسفانه صنعت برق حال خوبی ندارد و این واقعیتی است که برملا شده است و نیازی به پنهان کاری هم نیست.

ناترازی بیش از ۱۷ هزار مگاواتی در پیک بار سال ۱۴۰۳؛ صنعت برق را ناگزیر به اعمال محدودیت در صنایع و شهرک‌های صنعتی، تغییر ساعات کار اداری و گاهی حتی تعطیلی آنها و همچنین پیش‌بینی جوازیزی برای خوش‌مصرف‌ها نمود و پیش‌بینی‌ها حاکی از افزایش تا ۱۰ درصدی این ناترازی در سال ۱۴۰۴ است؛ یعنی حدود ۲۰۰۰۰ مگاوات. قطعاً چالش صنعت برق فقط در عدم‌احداث نیروگاه‌های جدید و توقف و یا کاهش سرمایه‌گذاری‌ها در این بخش نیست بلکه باید اذعان کرد که صنعت برق علاوه بر آن از ساختارش با همه عوامل آن از قبیل اقتصاد، منابع مالی و مدیریت و عدم توازن دارای ناترازی شده است. ضمناً به نظر نگارنده فقط اکتفا به افزایش نرخ برق برای حل بحران برق؛ آدرس غلط دادن است و تحلیل‌ها نشان می‌دهد که اگر فقط این توجیه مبنا قرار گیرد بزودی صنعت برق به چالش صنعت خود روسازی داخلی دچار شود که افزایش لحظه‌ای نرخ خود روهم آنها را از بحران خارج نکند که نکند. بنابراین باید گفت صنعت برق آنچه کاشته است را درو می‌کند. این صنعت طی دو دهه اخیر با کاهش شدید سرمایه‌گذاری مواجه

بوده است و آثار این کاهش در ناترازی نمود پیدا نموده است. ضمناً صنعت برق در یک تله تکنولوژیک نیز گرفتار شده است. بدین معنا که به علت سرکوب قیمتی و تعرفه‌ها و عدم ورود متناسب تکنولوژی‌های کم مصرف، فرآیندها و فرآورده‌های منتهی به مصرف انرژی با چالش پرمصرفی مزمن دچار شده‌اند که فقط جراحی صنعتی می‌تواند در مان‌کننده باشد.

از آنجا که در برنامه‌های اعلامی تمام وزرای چند دوره اخیر، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی بوده است متأسفانه این بال مدیریت انرژی با کاستی‌های جدید مواجه است و در حال حاضر پیشرفت قابل توجهی نداشته است. خوشبختانه وزارت نیرو طی دو سال اخیر بر توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر همت و رویکرد خوبی داشته است که امیدوارم برنامه‌های پیش‌بینی شده با تزریق اعتبار موردنیاز و پرهیز از شعار زدگی و وعده وعید غیر منطقی

**صنعت برق طی دو دهه اخیر
با کاهش شدید سرمایه
گذاری مواجه بوده است
و آثار این کاهش در ناترازی،
نمود پیدا کرده است**

اجرا گردد. توسعه صنعت تجدیدپذیر علاوه بر اعتبار برای احداث نیاز به نقدینگی برای تامین هزینه‌های بهره‌برداری و فروش برق دارد و در صورتی که به این مهم توجه نگردد احتمالاً وزارت نیرو با بدهکاری‌های بیشتری به بخش خصوصی مواجه می‌شود. یکی از چالش‌های اساسی صنعت برق لزوم سرمایه‌گذاری توام در انرژی‌های تجدیدپذیر و نیروگاه‌های حرارتی برای تامین دیماند موردنیاز شب است. توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر یک امر ضروری است که مصرف انرژی را کاهش می‌دهد ولی برای تامین دیماند شب نیاز به سرمایه‌گذاری در نیروگاه‌های فسیلی است و این سرمایه‌گذاری توام در توان مالی صنعت برق نیست. صنعت برق با کاهش سرمایه‌گذاری جدی مواجه بوده است که شاخص‌های آن به شدت نزولی شده است چنانچه در نظر باشد، معجزه زمینی صورت پذیرد و کمبود شاخص‌های فوق در سال ۱۴۰۴ بر طرف شود؛ حداقل ۳۰ میلیارد دلار اعتبار برای تحقق این معجزه نیاز است که عدم تامین آن باعث ماندگاری بیشتر بحران در صنعت برق خواهد شد و واقعا فرقی نمی‌کند که وزیر نیرو آقای علی‌آبادی باشد یا هر فرد دیگری و... البته با کمی خوش‌بینی می‌توان سهم وزیر را فقط تا ۱۰ درصد این مبلغ در نظر گرفت و سایر ساختارهای مرتبط به قوه مجریه و قوه مقننه نیز باید سهم ۹۰ درصدی خود را در این بحران احتمالی؛ پاسخگو باشند. در خاتمه عرض کنم افزایش بهره‌وری در صنعت برق همزمان با توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و سرمایه‌گذاری برای رفع کمبودها کلید اصلی حل مسائل صنعت برق است و قطعاً معجزه‌ای اتفاق نخواهد افتاد.

